

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jahrbuch für das Oldenburger Münsterland

Vechta, Oldb, 1969-

Seeltersk - Saterfriesisch

urn:nbn:de:gbv:45:1-5285

Gretchen Grosser

Dät kummt daach so, as uus ljoowe Heergoad dät woll

Oafter wät wäil so kweeden: Mäiden woll iek ätter Oldenburg fiere of 'touken Jier wollen wie uus Gouldene Hochtied gans groot begunge un so fääre.

Dan oanterje iek wäil moal: „Wan Goad wol.“

Deerätter kriege iek dan tou heeren: „Wan me so altied so toanke skäl, un wieruum skuul Goad dät dan nit wolle.“

Uus Noaber Hans wüül uk. Do Ienleedungskoarten wieren al kloor. Hie wüül touken Mound sin tachentichste Gebuursdai gans groot begunge. Deerfon wude oaber nik. Bie' Roasenmjoon fäl hie uume un koom so beduust in't Kroankenhuus un lait nu al een poor Mounde ap'n Säärkhoaf.

Dät Gliknis uit de Biebel fon dän Kornbuur paased uk so goud tou uus Thema: Wät kummt, mout jäilde.

Düsse Buur waas altied so uuremäite flietich, naan Gedanke an Urlaub un Fräited. So as dät do uutsaach roate dät in een Jier een Rekordaa-denge. Oaber, wier wai mäd aal dät Korn?

Hie moaste ploanje. Dät litje oolde Skäin moaste wäch. Deerfoar wüül hie een Leegerhuus baue läite. Hie wüül ja nit fluks ferkoopje. Noa, noa, dät waas ja döasich. Hie waas ja uk klouk un wüül so loange täiwe, bit do Priese wier steegen un dät Korn betüümt waas. So kude hie ja ful moor fertjoonje.

Fon dät lääste Gespräch, dät düsse wiese Buur mäd uus Heergoad hiede, kude ja neemens wiete. Goad hiede foar sien Eende noch mäd him boald.

„Du Hoskebäärsel“, hiede Goad kweeden, „dien ganse Lieuwend hääst du bloot pöaseld, uum bloot aal noch rieker tou wäiden. Een gratter Skäin hougest du nit moor tou bauen. Iek hääbe gans uurs wät mäd die foar. Noch nachelk moast du dien Lätse oureeke.“

Wie säärm moakje uus altied fuulst tou fuul Suurgen uum Mäiden un
wät wäil aal noch ap uus toukuume mai. Dät wiete wie, Goad wääs
Tonk aal nit, un dät is man goud so.

Min Fjuund Theo kwät dan altied: „Dät rieget sik aal fonsäärm.“

Gretchen Grosser

Hermelinchen,

wät lässt du daach so froai
in'n Winter noch ful flugger as in'n Moai!
Nu loop oaber fäl wier in din Bau,
uurs kummt glieks aan Jäger gau,
skut die dood,
un dien flugge wiete Klood
wät rood.

Gretchen Grosser

Die hillige Antonius hälpt

Wät hääbe iek oafter wät ferlädden! Dan hiede iek dät so foarsichtich wächlait, un kon dät dan nit wierfiende. Dät Säiken gungt loos. Alles wät truchwöilt un ap Uunsteede broacht, oaber dät, wät iek säike, is deer nit. Dan faalt mie ien, wät mien Bääsjemääme mie al as litje Bäiden altied tou Räide roate: „Gretchen, beede tou'n hilligen Antonius, die hälpt die, wan du wät ferlädden hääst.“

Dät gungt Goad wäs Tonk oaber nit bloot mie alleenich so. Hedwig hiede knu uk wät ferlädden. In hiere Släipkoomer waas ju al een ganse Skoافت an't Säiken. Ju wüül glieks mäd'n Uutfoahrt mäd de Frauengemeinschaft. Dät Jäild deerfoar hiede ju uk gans foarsichtich wächlait. Dät wude Tied, die Bus fierde al boalde loos, oaber Hedwig foont dät Jäild nit. Nu pingelde dät al anne Doore. Dät waas hiere Früündin Anna mäd't Auto, ju wüül hier al ouhoalje. Man, Hedwig waas noch nit so fier un liet hier wiete: „Iek kon mien Jäild nit wierfinde un bän aal an't Säiken.“ Fluks wüül Anna hier säiken hälpe, man noa, dät skuul ju nit.

„Du doarst in min Koomer goar nit oun, deer hääbe iek sun Truchnunner, dät bääst du ja nit gewoont, bie die is alles immer so froai ap Steede, un deeruum skääst du dät uk nit sjoo.“ Nu fäng Hedwig luud oun tou beedjen tou'n hilligen Antonius, ju fersprieck him sogoar fieuw Mark, wan hie hier gau tälde, wier dät Jäild lait. Unnereenswäch waas ju mäd dän hillige Mon tougoang, fonsäärm ap Schlesisk. Fillicht ferstoand die hillige Antonius düsse Sproake oaber nit. Hie hoalp hier nit fluks. Hedwig hiede immer noch neen Jäild. Nu wude ju uk al wäil bitje fergrällt.

„Ferpuchtes Päschla“, kwaad ju toulääst. Anna meende: „Nu heer ap tou säiken, iek reeke die eerste dät Jäild, wie mouten loos, die Bus fiert uus noch wäch.“ „Iek hääbe se, mien Knippe, ju liech daach unnere Matratze, nut kon't loosgunge“, ruup Hedwig bliede in hiere Släipkoomer. Tou'n hilligen Antonius kwaad ju in't Wächgungen: „Du hääst mie ja hoalpen, oaber fulst tou loange säike lät, du krichst dien fieuw Mark, oaber ... in Roaten!“

Georg Böske

Franz Hellbernd (1919-2012)

Am 16.5.2012 verstarb im Alter von 92 Jahren Rektor a.D. Franz Hellbernd aus Vechta. Damit verlor die Kreisstadt einen ihrer angesehensten und verdienstreichsten Bürger, der weit über die Region hinaus für sein vielfältiges Engagement Respekt und Anerkennung erfuhr.

Franz Hellbernd wurde am 28.9.1919 als sechstes von zehn Kindern der Eheleute Josef und Maria Hellbernd, geb. Blömer, auf dem Gut Dinklage geboren. Ein Jahr später zog die Familie nach Harme bei Bakum, wo der Vater die Aufgaben eines Forstaufsehers des Galenschen Besitzes übernahm. Nachdem er acht Jahre die zweiklassige Volksschule in Harme besucht hatte, wechselte er zur Missionsschule der Ordensgemeinschaft der Missionare von der Heiligen Familie in Biesdorf (Eifel). Als diese Einrichtung 1938 von den Nationalsozialisten geschlossen wurde, kam er über die Station Lebenhan bei Bad Neustadt an der Saale (Bayern) 1939 zur Staatlichen Oberschule für Jungen in Vechta (Gymnasium Antonianum) und verließ sie 1940 nach der 12. Klasse mit dem